

Minden szerdán és szombaton egy egy iv nemzeti megtiszteltetések, kinevezések, hazai 's külföldi politikai tudósítások gyorsan közöltetnek lapjainkban.

Félévi ára postán borítékkal 4 pengő forint.

PEST

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOKBÓL.

Alapítá Kullvár István táblabíró, kiadja özvegye.

Szerkeszti Dr. Nagy Pál, táblabíró.

(Harminczötödik év.)

Majus 23-kán.

Hasznos multságokban felvétetnek mindennemű tudós értekezések, a' népnevelési, alapítványi, művészeti, mesterségi, literaturai, és más mulatva oktatói körből.

A' nemhivatalos leveleknek bérmentes küldetése kérérik.

1840.

TARTALOM. Magyarországi kinevezés, magyar színház társaság meghívása, kisdedovó intézeti választottság, szegedi vásár, bars megyei tudósítás, nagy-körösi előiskola alakulása, kolozsvári casino pénzügyi teménye, elópataki savanyú viz feltalálása, országgyűlési törvényzikkelyek, O Felségökhöz tett beszédek, k. kir. válaszok, lissaboni hírek, nápolyiak nyugalma, spanyol királyné születési ünneplése, madridi tudósítás, az angolok chinábani meggyilkoltatásuk, Russel Villiam meggyilkoltatása, algiri táborozás, törökországi nyugtalanosságok, oroszországi események, svecziai király emléke, perzsiai és chinai történetek, gabonaár.

Magyarország és Erdély.

Ó cs. ap. kir. Felsege maj. 12kei legfensőbb cabinetiratában Ferencz Károly Ó csász. kir. Főherczegségének tiszti kamarását, Falkenhayn Eugen grófot, general-örnagyot, az említett cs. kir. Főherczegnek főudvarmesterévé 's egyszersmind díj elengedéssel ugyanazt titkostanácsossá méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

Császárné és Királyné Ó Felsege következő főrendű hölgyeket palotadámáivá méltóztatott kegyelmesen kinevezni: Eszterházy Rozina grófnét, szül. Fesztetics grófnét; Keglevich Victoria grófnét, szül. Crenneville grófnót; Batthyány Erzsébet grófnét szül. Majláth grófnót; Mednyánszky Agnes bárónét szül. Majláth grófnót; és Nádasdy Julia grófnét, szül. Forray bárónét.

A' vattinai kamarai ispány Schild Károly f. e. apr. 19. futá le földi pályáját.

Meghívás. A' pesti magyar színház fentartására összeállt részvény-társaságnak, diszitményei, könyv- és ruhatárának, a' közelebb bevégzett országgyűlésen alkotott törvényes határozat szerinti átadásáról rendelkezni kellek: az igazgatásra megbízott választmány e' végre tartandó közgyűlés határnapjául jövő jun. hó 9két, helyéül a' megye háza nagyobb teremét jelelte ki. Mellyre leendő megjelenésre a' t. cz. részvényesek emmel olly megjegyzéssel kérének meg: hogy az ez iránti intézkedést halasztani nem lehetvén, a' jelen leendő bár mi kevés számu részvényesek minden esetre határozandnak. Költ Pesten 1840. maj. 16. Balla Endre r.v. jegy.

A' kisdedovó int. M. terjesztő egyesület választottsága nevében közhírré tétetik: a) miszerint a' tolnai intézetből legközelebb ismét három kisdedovóvá képzett ifju nyerevendő alkalmaztatást, azoknak segélydíjas nevendéki helyök megürült, kik tehát e' pályára magokban hivatást éreznek iskolai tanulmányokban tett előmenetekről, erkölcsi viseletekről, 's eddigi alkalmazkodásokról nyert bizonyítványaikkal folyamodásokat beadni ne késsenek. b) Azon kisdedovási tanszerek, világitott képek, mellyek Londonból hibás rendelés következtében fölösleg számmal érkeztek eladatni határozatván, könnyebb hozzájutás végett darabonként 6 p.krban állapított áron egyes példányonként is áruba bocsátattnak. Nagyobb és kisebb mennyiség iránti megrendeléseket alulirt (6-város zöldfa-utca 373. sz. a.) fogad el. c) Az egyesület nyári közgyűlésének alapszabályaiban kitűzött határideje ez idén jun. 5re esvén, mint-hogy a' m. gazdasági egyesület közgyűlése szinte akkorra esik, 's reggeli 10 órára van kihirdetve, amaz az érintett napon délutáni 5 órakor, 's szükség esetében folytatva következő napokon is fog a' n. casinoban tartatni, mellyre a' r. tagok megjelenése szives tisztelettel kérérik. Költ Pesten maj. 21. 1840. Kaeskovics Lajos m.k. egyesületi titoknok.

F. e. maj. 14ki szives öröm kitörések között a' főhg Nádor ur visszajövésére a' többek között meglepő figyelmet érdemle, Pesten, rózsapiacson, Pits házában, Majorszky János ügyvéd díszes kivilágítása is: az ablakokról t. i. nyolcz vörös színű hosszú lobogó lengett. E' fölött két rendbeli köv. értelmű fölirat tündökle: „Mellior Trajano“ és „boldog nép! a' melly tanulja hogy kell benned örülni.“ Az első felirat azon tekintetből nevezetes, minthogy a' romai tanács, Traján halála után kétszáz ötven év mulva legnagyobb ünneplés alkalmi közt azt a' császárok megköszöntésére használta, Eutropius szerint. A' második pedig a' LXXXVIII. Soltár fohászokódásaira emlékeztet. És így a' tisztelő, kivilágításának mintegy lelket adni iparkodék.

S z e g e d, maj. 15. E' f. h. 4kén tartatott országos vásárunk igen csekély volt, hogy még az öregebbek is alig emlékeznek olly felette ritkára, — a' barom vásáron lehetett szép marhákat 's lovakat látni, de árunk meg nem ígértetvén igen kevés számmal adatnak el, gyalog vásárukban pedig a' vevők hiányozván, a' távolabbról ide utazott nagykereskedők alig árultak valamit költségök fedezésére, okát mind ezeknek keresvén alkalmasint ott lehet találni, hogy a' köznépet a' szárazság, 's a' szőlő kerteknek egy részét elrongálta fagy elkedvetleníté, jelenleg azonban derültebbeknek szabad lennünk, mert az ég csatornái megnyilván midón ezen sorokat írom, a' legszebb 's szomszagos földjeinkre nézve igen szükséges esővel álda meg a' természet, 's így még reménylenünk

szabad, hogy nem sovány leend aratásunk. — Schaetzl Alajos német színész társasági igazgató még most is körünkben vagyon, megelégedve az eddigi pártfogással intézeteket tesz, hosszab itt maradásra, melly meg is esik, ha magyar színész társaság nem jelenteni magát, — megvallom felette csudálkozunk, hogy a' magyar társaságok közül, jelenig egy jó sem folyamodott a' szinteremnek által engedéseért.

Garantálya, (Bars megye) maj. 22. A' hosszasan tartott sorvasztó szelek — 's aszályon elcsüggedt reménységünket végre a' maj. 11ki szép és csendes eső felelesztette, — azóta hol szép napok, hol nevelő esőzések által ujítottak veszni kezdett vetéseink, 's a' jövőre tett kilátás már már súlyosztí gabonánk némi-részben felszökent árat. Eddig 11—12 v.fr. volt a' tiszta búzának köble, — 9—10 fr. a' kétszeresé, — 8—9 fr. a' rozse, — 6—7 fr. árpác, — 3 fr. 30kr.—4 fr. a' zabé; — a' bornak akója 8—9 fr.; — husnak fontja 12, 13 kr.; — vajnak itezéje 28 garas; — egypár választott bárány 4—5 fr.; — közönséges kényiretű tavaszi gyapjunkat 20, 31, 22 v.garasokon szedték a' nyereszkedő és uzsoráskodó zsidók. — A' mostoha tavasz miatt ugy meg voltak marhás gazdáink takarmányban szorulva, hogy egy szekerke széna 20—30 frkon is elkelt, 's a' kik juhaikkal a' drága takarmányt télen fölétették, a' silány gyapju ára azoknak várakozásait nem jutalmazá.

N. - K ö r ö s ö n kisdedovással összekötött előiskola alakult. Miután a' helv. val. dunamelleki egyházikerület elhatározá azt, hogy a' nagykorosi lyceumban képeztessenek az egyházikerület iskolai számára népiskolatanitók, még pedig a' köznép gyakorlati életére 's gazdaságra olly nézettel, hogy a' leendő népiskolatanitók, egyszersmind a' gazdaságtudományban is gyakorlatilag taníttassanak, hogy ezen intézetben a' népiskolatanítás gyakorlati oldalára nézve semmi se hiányzék, a' közzót szívökön viselő 's arra egyesült erővel örömmel áldozó előjárók, önérdékök is ugy hozván magával, a' három osztályu alsó közép 's felső népiskolák mellé egy kisdedovással összekötött előiskolát alapítottak, még pedig számra nézve olly sikerrel, hogy egy hét alatt több mint 250nő szaporodék. Teljes reményünk, hogy a' tanitói fölügyelet alatt dolgozó három kisdedovó, ezen előiskolában a' kispolgárok értelmi, izlési, és erkölcsi tehetségeik fejtesénél olly sikert mutatand, melly mind itt nálunk több, mind az egyházikerületben illy előiskolák fölállítását eszközlendi.

A' kolozsvári casino régi pénzügyi teményét közelebről nagy becsü ajándékokkal nevelték: Retteg Miklós, Petr. Horváth Mihály, Panajot Miklós, gr. Bethlen Adám, if. b. Bánffy Elek, gr. Degenfeld Otto, b. Bánffy Adám, if. gr. Bethlen Pál, gr. Gyulai Lajos, és Szentpéter Kristóf urak; kiknek azokért a' casino nevében halás köszönetet nyilvánít Ince Mihály felügyelő.

E l ó p a t a k, maj. 3. Végre sok fáradságos és költséges keresések után, sikerült az elópataki földes uraságnak a' tulajdonképeni, mind mennyiségre mind minőségre sokkal gazdagabb forrását felfedezni a' különben is olly jótékony 's híres savanyu viznek. Ez okból ez évben nagyobb számu fordó vendégekre méltán számíthatván, egy egészen uj fürdőház építettet, minden kényelmekkel ellátva, gondoskodva van a' legpontosabb szolgátról, jó és illendő étkekről, 's ezen kívül egy uj sétahely is készítettik.

A' most mult országgyűlésen következő törvényzikkelyek alkottattak: 1. Koronaör-választás. 2. Ujonczok adása. 3. Élelmezési tárgy. 4. Dunaszabályozás. 5. A' büntetőtörvénykönyv tárgyában. 6. A' magyar nyelv ügyében. 7. Az urbér tárgyában. 8. A' jobbágyok örökösödése iránt. 9. A' mezei rendőrségről. 10. A' vizokról és csatornákról. 11. A' szóbeli perekről. 12. Az ítéleteknek okokkal támogatásáról. 13. Világos örökösödésről. 14. Polgárok által teendő végrendeletekről. 15. A' váltótörvénykönyv. 16. A' kereskedőkről. 17. A' gyártókról. 18. A' közkereseti társaságról. 19. A' kereskedői testületekről és alkuszokról. 20. A' fuvarosokról. 21. A' követeléseknek be- és kitáblázásáról. 22. A' esődületről. 23. Az ügyészi és teljeshatalmú biztosi vallásokról. 24. A' pereknek a' Királyi-Tábla előtti folytatásáról. 25. A' horvátországi Kerületi-Tábla előtt lefolyó némelly pereknek a' Báni-Táblára lett áttételéről. 26. Az egyházi személyek értékéről. 27. A' zár-alávételekről. 28. A' jászoknak helypénztóli felmentetése iránt. 29. A' zsidókról. 30. Összesítési pernek a' jászok és kúnoknál leendő behozataláról. 31. Használó a' hajdukerületre nézve. 32. A' mosonyi határbeli biztosság iránt. 33. A' mármarosi biztosság iránt. 34. Határbeli biztosságról Erdély felé. 35. Az országos biztosságoknak kiegészítése iránt. 36. Zsiva tájéka 's a' t. iránt. 37. Hont és nógrádi szőlőkről. 38. Duna-tiszai csatornáról. 39. Buda-pesti hidról. 40.

Triesti vasutról. 41. Alagovich alapítványáról. 42. A magyar tudós társaság részére tett ajánlatról. 43. Ludovicára tett ajánlásokról. 44. A pesti magyar színházról. 45. Országgyűlési költségek. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. Honosítások. 55. Mack Ignác ajánlása.

I. Az Őfelségök üdvözlésére rendelt országos küldöttség szónokának Pyrker László egri érsek ó exc. a kir. Felséghez intézett üdvözlő beszéde. „Felséges Császár és ap. Király, legkegyelmesebb Urunk! Forró ohajtásunk teljesült, örömünk legmagasb fokát elérte: Felségedet csak néhány napok előtt kijelentett kegyelmes ígéretéhez képest jelenleg ismét hív magyarjai körében, az édes hon áldott kebelében, magas kir. személyében üdvözölhetni van szerencsénk.— Felségednek eme szerencsés megérkezésétől eredett határtalan örömeizelmeiket s köteles jobbágyi hódolatukat kívánták általunk Magyarország s a kapcsolatos Részek országosan együtt lévő hű Rendei királyi Felséged kegyes színe előtt nyilvánítani.— Szinte egy év tűnt le a gyorsan haladó idők során, mióta Felséged a jelen országgyűlést személyesen megnyitni méltóztatott; s íme elérkezett a kegyelmesen kitűzött határidő, a midőn országos tanácskozásaink tiszta eredménye: — a haza boldogítását, a nemzet jövő virágzásának czélyszerű eszközeit s az alkotmányos jogok állandó fenmaradását tárgyozó új törvényczikkelyek Felséged kir. jóváhagyása s megerősítése által alkotva leendnek.— Méltán örvendenek tehát Magyarhon hű Rendei, méltán örvend az egész nemzet: hogy Urát, Királyát, kinek őseitől örökölt magas erényei koszorujában a Fejedelmek ama legdicsebb éke — a kegyelem — legfőbb helyet foglal; kinek atyai kormányja alatt a béke anygala minden lebeg a virágzásnak indult édes hon felett,— a nemzeti ünnepek legjelesbikén hű kebelében fogadhatja.— Tartsa meg az ég Ura Felségedet, mindenkor kedvező jólétben az évek hosszú során az emberi kor legkésőbb határáig; biztosan reményli így a magyar nemzet, hogy jövő virágzásának Felséged bölcs kormányja alatt elvetett termékeny magvai nem sokára közös jólét áldott gyümölcseit hozandják létre.— Fogadja Felséged jobbágyi hódulatunk s hű ragaszkodásunkat kir. legmagasb kegyelmével, mellybe küldőinket magunkkal egyetemben továbbá is mély alázatossággal ajánljuk.“

II. Ő es. kir. Felségének erre adott k. válasza. Quod Domini SS et OO missione hac — suae erga Me devotionis exhibent specimen, benignissimo animo accipio. Fidem verbi Mei Regii ex asse exolvere svetus, porro quoque curabo, ut dictis Meis semper et facta respondeant. — De quo Dominos SS et OO et de Gratia ac Benevolentia Mea hanc simul Deputationem securam esse cupio.

III. A fentisztelt érseknek Felséges Királynénkhöz intézett köszöntő beszéde. „Felséges Császárné és Királyné, legkegyelmesebb Asszonyunk! Kettős öröm viradt a hű magyar nemzetre: Felséges királyát s ennek elválhatlan társaságában Felségedet, legkegyelmesebb Királynéját, ujjal is szerencséje van üdvözölhetni körében.— Hálaérzéssel fogadják az országosan együtt lévő magyarországi Rendei Felségednek eme különös kegyelmét s irántok minden alkalommal kitüntetett kegyes vonzalmának emez újabb bizonyosságát, s Felséged szerencsés ide érkezéséből származó tiszta s valódi örömeiket s lelkesedéseiket általunk, kik Felséged magas kir. színe előtt hódolva állunk, ezennel kinyilatkoztatni sietnek.— Buzgó kívánságát fejezzük tehát ki küldőinknek s az egész magyar nemzetnek, midőn forrón ohajtjuk: miszerint az Egek Felségedet, hazánknak legkegyesebb Anyját, a legkésőbb korig kívánt jólétben tartsák meg; hogy a hű magyar nép illy kegyelemteljes királynéjának anyai ótalma alatt az alkotmányos jólét édes gyümölcseit békével s elégtülten élvezhesse.— Nincs már egyéb hátra, hanem hogy Magyarország s a kapcsolatos Részek hű Rendeit, magunkkal egyetemben, Felségednek legmagasb kegyelmébe mély tisztelettel ajánljuk.

IV. Felséges Királynénknak erre adott k. felelete. Verba mea teneritudinem sensus, quo iterata studii charae mihi Gentis erga me testimonia accipio, aequare non possunt — Regis Hungariae, imo vero Patris consors, novi, Matris in eam — quodam modo — vicem nihil obeundam esse. Nec ullum dulcius mihi aliud officium est, ut quae nobili Genti huic cognationis etiam vinculo juncta, ut Deus res ejus prosperet, ex animo cupio. Ab inclita vero Deputatione hac, cui pro navata missione suae opera gratias habeo, ut referre haec Dominis SS et OO velit, enixius peto.

K. kir. válaszok:

VII. Az országgyűlési költségek tárgyában. (Maj. 8.) Sacrae etc. Projectum Legis intuitu expensarum modernae Diaetae instar liberi Oblati per Nobiles Regni praestandarum medio demissae Dominorum SS et OO Repraesentationis de 5ta c. substratum Altefata Suae Majestas Sacrae benignissime approbat, idiomate etiam latino deducendum. In reliquo etc.

VIII. A magyar nyelv tárgyában. (Maj. 10.) Sacrae etc. erga Repraesentationem DD SS et OOnum de 8-va c. Altefata Sua Majestatem Sacrae in nexu b. Suae de 5ta Maji a. c. Resolutionis Projectum Legis de Lingua hungarica propositum, ad solitum cum Cancellaria Sua Regia Hungarica Concertationem relegare dignatam esse. In reliquo etc.

IX. A nemzeti színház tárgyában. (Maj. 9.) Sacrae etc. Declarationem Dominorum SS et OO medio Repraesentationis Eorundem

dem in merito Articuli de Theatro nationali Pestini erigendo projectati dd-o 6-ae Maji in eo factam, quod Superinspectionem illam, quam Consilium R. L. II. relate ad quaevis in Regno Theatra ex indole sua exercet, in quaestionem vocare prorsus non intenderint, Altefata Sua Majestatem Sacrae benigne acceptare, neque reliquum esse aliud, quam ut legi injiciendae mentioni legalis Consilii R. L. activitatis, praecallatus sensus subnectatur. In reliquo etc.

X. A k. kir. előadások 2ik pontja tárgyában. (Maj. 9.) Sacrae etc. Altefata Sua Majestas Sacrae. Projecto Legis circa exmittendam in negotio intertentationis et inquarterisationis militis regnicolarem Deputationem medio demissae Repraesentationis DD SS et OOnum de 6-a c. substrata, provisionique ibidem circa exmittenda et respective substituenda in casu impedimenti Individua benignissimo Ejus assensu inibi in ingressu, §-o item 4-to disertè exponendo. In reliquo etc.

XI. A kamatok kamatai tárgyában. (Maj. 3.) Sacrae etc. Posteaquam bonae fidei Creditoribus et per nuperam intuitu articuli 20: 1836. ad acquisitionem etiam Interusuriorum extendendi editam altissimam Resolutionem prospectum haberetur, et vero futura quoque ordinis processualis emendatione securitati eorundem, mediis ordinariis uberius consuli valeret, Altefata Sua Majestas Sacrae relate ad substratam Sibi de eo, ut in futurum mox jam in ipsis Obligatorialibus Interusuriorum etiam pactari Interusuria valeant, dispositioni articulo 51: 1715. et 21. 1802. aliarumque Legum benigne insistit, in reliquo etc.

XII. Az előleges sérelmek és kívánatok tárgyában. (Maj. 1.) Sacrae etc. Medio b. Resolutionum Regiarum de 3. Decembris 1835. et 29. Aprilis 1836. Altefata Sua Majestatem Sacrae benignam Suam intuitu gravaminum, et postulatorum, ad quae eae referuntur, mentem, quidve iis, spectata legum sanctionia, avitaeque Constitutionis systemate, justum aequumve insit? quid porro petatur, — quod his, altissimisque juribus suis, providentiae denique publicae rationibus, inibi allatis, minus congruat, aut, iis salvis, resolvi per Eandem nondum posset? affatim declarasse; — iisdem proin cohaerenter, Commissione, in consequentiam art. 5: 1830. benigne denominata, cujus nonnulla membra fatis cesserunt, per Altefata Sua Majestatem Sacrae redintegrata, impertitaque eidem positiva illa in viatione, ut opus suum, facto etiam adminiculatorum, in b. Resolutione de 29. Aprilis 1836. indicatorum, usu, ante adhuc proxima Comitata peragat, quoad eadem meritoria super objecto ejus elargiri Resolutio possit. Quantum ad reliqua: articulum 18: 1741. et 11: 1792. Eandem quam maxime integros esse velle, atque ideo quoad ipsum quoque arctioris Regni Hungariae et Transylvaniae unionis meritum id ipsum, quod nunc memoratus articulus 11: 1792. praecipit, porro quoque observandum desiderare; non tamen recusare Suam Majestatem Sacrae, ut operata Commissionum limitanearum, praevia eorundem altissima approbatione, cum influxu respectivae Commissionis ad effectum dirigantur, et super re qualiter consummata proximis Comitatis relatio praestetur; — super operatis porro hujus generis, ab altissima Ejus Resolutione pendentibus, hac mox, atque eadem concernentium Dicasteriorum emensa pertractationem fuerint, subsecutura, interea etiam benigne velle Summe fata Sua Majestatem Sacrae, ut, quum Praesidem limitaneae Commissionis versus Galliciam, art. 16: 1827. denominatum, actas provecior abobeunda provincia hac arceret, projectum legis circa redintegrationem Commissionis illius Sibi ocyus substernatur; — quoad Civitatem Segniensem, e militari jurisdictione excorporandam, congrua per Suam Majestatem Sacrae cum eo disposita esse, ut in nexu articuli 11: 1802. denominata per Eandem Commissio, subortas circa territorium ejus quaestiones praevie pertractet, subsecutaque super his altissima Decisione ad effectum excorporationis procedat; — relate ad terrenum Répás, et diverticulum Kéthely, statui provinciali ac signanter jurisdictioni Comitatus Sümegiensis reapplicanda, Altefata Sua Majestatem Sacrae benigne disposuisse, ut circa objectum postulati hujus inter concernentia Dicasteria pertractationes ineantur, hisque sibi substratis, b. Resolutionem Suam edituram esse; — circa futurum portus Segniensis tractamentum congruis dispositionibus ad tempus illud reservatis, dum civitas ejusdem nominis a jurisdictione militari effective excorporata fuerit; illius proinde administratione eousque in statu quo relicta: — de cetero quantum ad Confinia: Altefata Sua Majestatem Sacrae, ad claros §. 5. art. 18: 1741., et ex mente hujus, irrefragabilique securitatis externae ratione editas b. Resolutiones Suas Se referre, et quia secundum substratam Sibi sua via relationem b. Resolutioni relate ad nobiles in Confiniis de 21. Junii 1827. ad IV. particularium Croatiae editae, satisfactum nec specificus praevericationis casus in medium allatus haberetur, hac quoque in parte nihil, quod ulteriorem provisionem deposcat, superesse: atque id ipsum Eandem quoad reliqua etiam demissae Dominorum SS et OO 31. Octobris a. p. Repraesentationis objecta, eo intuitu postremi horum puncti subnexo, significandum benigne jussisse, — sanctimoniam legum, ac in specie etiam art. 7: 1715., 26: 1741. et 5: 1805., ad quos punctum hoc semet referre videtur, Sibi curae cordique esse, et prout huic contraventum hactenus non est, ita, ne hoc ipsum dehinc etiam eveniat, Altefata Sua Majestatem Sacrae provisuram esse. — Quibus in reliquo etc.

XIII. Az országnak közönséges és különös sérelmei 's kívánatai iránt. (Apr. 29.) Sacrae etc. Ad demissam Dominorum SS et OO ddo. 15. Aprilis a. c. Repraesentationem, qua mediante generalia et nonnullarum Jurisdictionum particularia gravamina et postulata, exhibuerunt, Suam Majestatem Sacrae benigne declarari jussisse: pro ea, qua Sibi legum, ac signanter dispositionis Articuli 13: 1790|1 effectus cordi est, constanti cura, in ipsis quoque b. Propositionibus Suis manifestata, editisque una super gravaminibus et postulatis, quae praemissa legali Dicasteriorum pertractatione semet finaliter determinari patiebantur, sub dato 27. Januarii a. c. Nro 1669|149 b. Resolutionibus Suis amplius contestata, jure Eandem desideraturam fuisse, ut intercedentis inter gravamina et postulata discriminis, ordinis item, ut quae de legali tractandorum negotiorum systemate ad dicasterialem spectant viam, aut ex legis positivae defectu sub provisionem Articuli 67: 1790|1. recidunt, eorsum relegantur, et denique elargitarum jam antea super pluribus objectis b. Resolutionum penitior habita ratio fuisset. Quo facto illi, quae medio praeprovoctae Repraesentationis sistitur, gravaminum et postulatorum seriei suapte multum decessurum, quoad residuum vero partem, et justitia Suae Majestatis Sacrae in tollendis gravaminibus, et paterna in placidandis aequis postulatis benignitas clarius apparitura erat. Pro praesenti objectorum illorum situ sequentia esse, quae Altfata Sua Majestas Sacra benigne resolvit: ad Classem I. generalium Gravaminum et Postulatorum, ac signanter ad Nrum I. et anni 1836. Classis Imae 5tum. In quantum DD SS et OO in merito regulandi per legem preli se distinctam Repraesentationem substratos esse declarant, elargienda erga eandem b. Resolutione, specifica quoque puncti hujus objecta, praevia quoad propositionem per Comitatum Pestiensem in respectu typographi Trattner querelam, investigandam investigatione, superanda esse. — Ad Nrum 2dum: Decisione gravissimarum, in objecto Sisaniano subversantium inter duas lineas sexus foemineae, quarum una bonis jure capillari inest, — juris quaestionum ad sphaeram agendorum Deputationis per Art. 14um 1836. in casibus duntaxat planae successione ordinatae, contra naturam provisionis hujus haud spectante, gravaminis materiam non adesse. — Ad 3., Classis item IV. 6um et 14um: Quoad cursum postalem his punctis actuum, rem sub actuali Dicasteriorum pertractatione constitui, eoque civitatem quoque Késmarkiensis et Trenchiniensem inviari. — Ad 4tum: Suam Majestatem Sacrae Dominis SS et OO declarandum jussisse, benigne semet curaturam, ut, quum incolae Districtuum montanorum, qui ad Classem per Articulos 12: 1567. et 9: 1569. designatam non referuntur, sensu Articuli 96: 1715. oneri contributionis obnoxii sint, in quantum praevia investigandorum investigatione hanc legum dispositionem in Districtu Oravicensi haud debite observari evenerit, eidem exacte satisfiat. (Folytattatik.)

Portugallia.

Lissabon, apr. 27. A' loandi hírek (Angolaban) nem igen örvendetes nézeteket közölnek a' dolgok ottani állásáról. A' kikötő 's az egész tengerpart angol hadi hajók által záratik el; az angolok csak egy hajót sem bocsátanak a' kikötőbe a' legszorosabb vizsgálat nélkül. A' Braziliából jövő hajókat általában rabszolga kereskedés gyanujában fogják el, mihelyt oly tárgyakat vesznek a' fedélzetén észre, mellyek különböző személyekhez czimezvék; e' tárgyak minden további gondolkozás nélkül, mint zsirus ragadmányok elfoglaltatnak 's Sierra Leone-be vitetnek, a' hajós legénység pedig a' legelső partnál szárazra tétetik, hol még kevés tulajdonaitól is megfosztatnak a' szerencsétlenek, úgy hogy ez ostromzárt valódi szabadítékos kalózlásnak lehet tekinteni. Nehány hetek előtt annyira ment kegyetlenségök, hogy egy hajó legénységét minden élelemszer nélkül akarák Negro-foknál szárazra tenni, hol ezek egy vad, — emberevő törzsök étvágyának kitétvé lettek volna, szerencséjükre megjelent egy parti naszád, melly őket fedelre vevé. Még az igazgató hajóit is fölkozzák mellyek Loandából Dandébe vitorláznak, 's megkivánják tőlök az útlevelet; felkutatnak ez angol kalózkók minden friss éllemi szereket, csirkét stb. ha panaszkodnak illy bánásmódot, „még jóljártok“ mondják „hogy így elmehettek és nem lövették össze.“ Illy módon (szél tovább a' levelező) minden kereskedés semmisült itt; az afrikaiak rabszolgaságtól megmentésök czime alatt jutánk mi tönkre, 's annál hamarabb mivel a' britt boszontásnak egykedvűséget teszünk ellenébe. A' status jövedelmei a' kereskedés köz elakadásamiatt egészen oda lettek, a' fölösleg melly a' pénztárakban létezett, most elenyészett, a' nyomor ajtónk előtt áll, 's mi lesz mind ennek következése? Az esztendőnkénti fölösleg melly a' status pénztárából Portugalliába folyt — mint mondám megsemmisült, 's ha Portugalliából új segély nem érkezik sem status szolgálai sem katonaság nem fizettethetik. Noronha kormányzó, ki Portugalliába visszatérendő, tengerre szállott, mivel semmi hírt nem érkezik róla, hihetőleg elveszett.

Olaszország.

Nápoly. Maj. 2. A' kiállott gondok és sok viharok után mindennek érzelmeiben köznyugalom foga helyt, 's az ipar ismét emelkedve előbbi rendes folyamára tére vissza. De feszült figyelemmel vagyunk, mi módon döntenek el Párisban a' civódási kérdést. A' francia követségi titoknok Vicomte de' Haussouville nagyérdem

met szerzett e' dolog olly buzgón lett vitele által. Mi Temple urat illeti, ő is sok személylegi készséget mutatott a' dolog menél előbbi eldöntésében, miután ő a' nélkül hogy cabinetjától egyenes tudósítást vett volna — egyedül Haussouville ur azon szavára hogy Anglia elfogadja a' Franciaország közbevetését — parancsot adott az ellenségeskedés megszüntetésére. Egy Maltából ma érkezett angol-hadigőzös azon hírt hozá, mikép minden ott letartóztatott nápolyi hajókat szabadon bocsátának. — A' révünkben fekvő hajók száma naponként fogy; jelenleg három angol- 's ugyanannyi francia vonalhajók, valamint néhány corvettek 's gőzösök vagynak itt, mellyek bizonyosan itt fognak mind addig maradni, míg tudósítást vesznek Párisból az egyezkedés kimeneteléről, mellynek határideje három hétre szabott.

Spanyolország.

Paris, maj. 4. Tolosából apr. 30ról írják, mikép a' carlosi kém Bicuna, hajdan haditszt a' trónkövetelő szolgálatjában; elfogatott fontos leveleket találának nála, mellyek a' spanyol szökevények és a' francia legitimisták közti egyetértésre mutatnak a' legújabb lázadásokban. A' francia legitimisták e' czéla a' szökevényeknek 30,000 piastert küldének.

Bordeaux, maj. 5. Apr. 27diken Espartero, Christina királyné születési ünnepére egy pompás vendégséget adott, saját fő tanyáján, hol meggyőződését nyilatkoztatá a' felett, mikép az ő serege ez ünnepélyes napon szál utószor csatamezőre, mivel minden jelek a' polgárháború nem sokára leendő bevégyződésére mutatnak. Valóban naponként tovább harapózik a' bátorságvesztés 's a' szökés a' felköltebbe. — Cabecilla Navas 's négy társai nem rég Toledo közelében Balbao kezébe estek. Galiczia tartományban egy 13 személyből álló haramia csapat, melly régóta retteget gerjeszte a' tartományban, a' nemzeti őrsereg egy osztálya által szétoztatott.

Bordeaux, maj. 9. Madridi tudósítások után két gyors 's két szállító szekerek estek a' carlosiak kezébe, a' szekereket megégették 's az utazókat Betetába hurcolák. A' fölkelteknek mint hírlík Betetában van egy ágyuöntő műhelyök, mellynek minden kézre kerithető harangok, olajító üstök stb. anyagul szolgálnak. Szorgosan erősítik e' helyet, fatörzsököket hánynak keresztben az utakra, azokat járhatlanokká teendők. — A' Mora christinók által tett ostroma következtében egész csoport barátok 's carlosiak futnak a' francia határokra. Peracampnál ütközet történt, hol a' christinók győztek Van Halen vezér alatt, amazoknak vesztességét többre teszik 2000nél. Egy osztály christinói meglepé minap Petros de Seros pártost Mayals faluban, 's golyokkal végzé őt ki. Ezt 31 gyilkolással vádolák. — Cabrera haláláról hírek szárnyalnak. — Számos carlosiak, 's azok közt több tiszték fogattak el, mire a' parasztok is segédkezet nyújtanak.

Nagybritannia.

(Az angolok Chinábani meggyilkoltatásokról szóló hihetlen hír.) London, maj. 1. Ha azon borzasztó hír teljesedésbe ment, mellyet a' singapori újság közöl: úgy köztünk, 's China közt félelmes had ütend ki. E' hír így hangzik: Mihelyt meghallá a' császár kis hajóhadának két angolhajók általi földulatasát, minden angolok meggyilkolását parancsolá kiket csak érni lehet, 's valóban meg is ölettek 200an. Egy illyes tett nem lehetetlen ugyan az igazság szeretet azon ösmeretes alapvonatjai mellett, millyel a' mandzsúk külföldiek iránt viseltetnek; de azon ragaszték az egész elbeszélést kétségbe hozza, mikép az indiai főigazgató ezen hírhallatára 40,000-ból álló erősítést küldött légyen, azon parancsesal, hogy egy chinainak se kegyelmezzenek — ez olly határozat mire e' tisztviselő teljességgel nem kaphatott felhatalmazást, valamint nem is vállalhatná magára olly kevés legénységével, mielőtt az egész flotta egybe gyűlnék, olly népes föld ellen mint China bosszúhadat kezdeni. Azonban a' Bombayból közlött utolsó hírek, hol erről csak tudni kellene, e' dologról semmi említést nem tesznek. Csaknem bizonyossággal föl lehet ugyan tenni, miszerint elkeseredésökben vittek valamely dolgot a' chinaiak véghez, minek jelentékeny kimenete lehet. — Lancashire Cole nevű városában, hol a' rendőrség bevitelét a' nép ellenzi, azokat megtámadá, és sokakat megsebesíté közülök.

Apr. 30kán London legnagyobb tekintetű zsidóközönsége egy kiküldöttséget nevezett ki, melly az angol kormányt arra bírja, hogy a' syriai üldözött zsidók dolgába közbevesse magát, a' küldöttség tagjai közül voltak: Rothschild báró, Sir Moses Montefiore D. Salomons, Henriquez I. G. Megjelenvén ezek Palmerston lordnál, Henriquez vala a' szószólló; ki a' nemes status titoknoknak a' damaski és rhodusi zsidók ügyében több nekik megküldött iratokat terjesztett elő. Palmerston felelé, mikép neki semmi kedvesebb foglatossága nincsen, mint a' kiküldöttség tagjait illy czéljokban elősegithetni, hiszen alig hihetőnek tűnik fel időnkben olly tudatlanság 's vadság. Késelem nélkül is ira Ponsonby lordhoz a' konstantinápolyi követhöz, 's az alexandriai kormányi ügyvivőkhöz, hogy ezek minden hatalmukban lévő eszközöket elővégyenek a' zsidókon jövőben elkövetendő olly borzalmas tettek gátlására. A' pártfogásnak, mellyet ő magasságánál talált igen megörült a' küldöttség.

A' maj. 5kei felsőházi ülésben Ashburton lord a' China elleni had tervezetnek nyilvános közlését, nevezetesen a' hajók 's le-

gényesség számának, továbbá a vezérek neveinek 's felhatalmazásuknak elhatározását kíváná Melbourne lordtól, ki azt felelé, hogy a főparancsnokság hihetőleg az indiai főkormányzóra bízatik, ha pedig fájdalom — ez maga nem vihethé e' nagyszerű vállalatot, akkor a hadimunkálatok 's alkudozások közvetlen vitele alkalmazsint Elliot kapitányra fog maradni.

London, maj. 9. Mindenek meglepetvék jelenleg a Russel William lord meggyilkoltatása által, ki 74 éves korában gyilkos kezek között mulla ki egy éjjel. A gyilkosság gyanuja Courvoisier nevű szolgára esett, ki be van zárva ugyan de ártatlanságát minduntalan erősíti; mondják némely darab pénzeket találanak nála, mellyek a' lordéi lettek volna; de a' gyanut gyöngíti egy szépen irt levél, mellyet (a' Globentán) tegnap a' Mitra-courti posta-levéltárban találtak, 's melly így hangzik: „Én valék, ki Russel lordot meggyilkolám. Ki gondolná hogy az én valék, ki kezemet vérrel feeskendém, még pedig egy 74 éves ósz vérevel. Ez nem vala becsületes viadal, (it is no good weapon); rajtam nem segíthet. Elkövetém a' tettet, holnap a' continensen vagyok, és e' földet örökre elhagyom. W. B.“

Franciaország.

Majus 2kán hozott ide Chimére gőzös tudósításokat Algierből A' hadsereg három csapatban indult Milianának. Az elsőt az Orleansi herceg, a' másikat Valée főtabornok, a' harmadikat pedig ama híres ezredes Lamoricière vezeté. A' megtámadás előtt következő napi parancsot bocsátott szét Valée főtabornok: „Katonák! kezdődik az 1840iki táborozás. Dicsőségesen végződendik ez, valamint az ezelőttiek. Bátorságtok, 's igyekezetetek meghódítja ezen törzököket, kik még mindig vonakodnak Franciaország felsőbbségét elismerni, 's ti megfékezenditek azon főnököt ki a' szerződést megtöré, melly hatalmát alapítá meg. Katonák! a' trónörökös maga akart résztvenni munkáitok- 's veszélyeitekben. Ti méltókká teenditek magatokat királyotok mindkét fia vezérletében hadakozni, 's zászlóitok, valamint Constantinenál, a' vaskapunál 's más ütközetekben, úgy a' Schelif völgyében is győzelmesen lobogandanak.“Kubbar-el-Rummiahhoz közel ütött seregünk az ellenség-re. A' csata igen heves volt, 's 800 elesett arabról beszélnek, mi azonban nagyitva van. Aumale hg, mint orosz lány küzdött a' lovasság előtt.

Bona-i hírek szerint az Algir keleti részén feküdt kis Galita v. Dzalta nevű sziget egy borzasztó tengeri szélvészben egészen elsüllyedt. A' tenger számos vadkecskéket, 's tengeri nyulakat vetett ki La Callenál a' szárazra. Galita derek horgonyzó hely volt 's legjobb forrás vízzel frissíté a' hajósokat.

Törökország.

Konstantinápoly, apr. 22kén Tegnapelőtt érkeztek ide tudósítások azon Adrinápolyban kitért nyugtalanságokról, mellyeket egy iman (török pap) megöletése okozott. E' tettet a' törökök, talán alaptalanul is több városbeli keresztény lakosokra gyaníták, de cselekedetük ellenállásra talált az összes keresztény lakosságban; 's ez ismét arra szolgált okul, hogy az adrinápolyi török lakosok mind fölfegyverkezzenek. Véres jelenetek nem jöttek még elő, még is félelmesek az illy feltámadások, ha a' törökök bosszuvágyát meggondoljuk, melly mindannyiszor felingereltetik, valahányszor akárki hitsorsosaik közül habár nem szántszándékosan is kereszténytől megöletik. Az itteni törökök az ujtás ellenhatásának tekintik e' háborgásokat. Tudva van t. i. hogy Emin basa az adrinápolyi kormányzó ellene van az ujtásoknak, mégsem valószínű, hogy e' mozgalmat ő eszközölte volna, 's azt a' kormány ellen használni akarná; mert szabályzott katonaság épen nincs ott; 's a' lakosok fele vajjon mily segélyt adhat a' basának ott, hol a' más fél helyzeténél fogva a' kormányal tartana. Ha tehát nem is csendesítettnek le mindjárt e' nyugtalanság, fenyegető még sem lehetne. Az pedig, hogy Konstantinápolynak is példál fog szolgálni 's ott szinte ingerültséget szülni, egészen valószínűtlen. — A' vizsgálódás a' diván tagjai közt még sem szűnt meg. Kölesönös czivódások, 's ellenségeskedések napi renden vannak. Halil basa, a' Sultán sógora, Chosrew és Reschid basa hivataluktól mozdítottak el, 's ez utóbbi helyébe Risa-Bey-Effendi, 's most már Risa basa nevezteték ki, egy kitünő tehetségekkel bíró férfi, beszédes, munkás, mély belátásu, de általában nem katona.

Oroszország.

Egy római levél után állítja az „Univers“ hogy a' czár által mohilevi érsekké 's metropolitává a' catholikus közönség számára kinevezett Pawlovszki Ignácztól ő szentsége a' pápa megtagadá canoni megerősítését.

A' lengyel határszelekről maj. 3. Legujabb, az ország belsejéből érkezett tudósítások szerint, mellyek azonban még nagyobb bizonyosságra várnak — azon parancs, mellynél fogva a' Feketetengernél összegyűlt hadsereg tüstént hajókra szálltassék végbevitetni mondatik; 's ennek következtében a' szállító hajó rövid idő alatt induland a' Sebastapoli kikötőből. Állítólag a' kaukazi tengerpartokra vitetendnek, a' hegylakókkal megküzdésre; nevezetesen a' Czirkasziaiak megfenyítésére, azon kegyetlenségek elkövetéséért, miket ezek a' Sudschahi várerősség szétrombolásánál elkövettek,

azonban e' czélra sokalják e' nagy sereget, 's alig vethetni vissza azon gyanut, melly szerint más szándékok is lappangnak e' dologban, főleg ha meggondoljuk, hogy a' perzsák mozgalmi Bagdad ellen — bár mily valószínűtlennek látszassék is ez — ismét megújultak. Azt is beszélnek mikép a' Perovszky tábornagnak küldött segédesapat a' kaspi tengeren keresztül hatván a' kuli-derichi öbölben köt-ki, — honnan további menetelét tenni sem akadályoztatandja.

Konstantinápoly apr. 22. Miután a' czirkasziaiak mart. elején egy orosz erősséget megrohanással elfoglaltak, apr. elején még más hármat rohantak meg.

Svéczia és Norvégia.

A' király öntött vasból egy három ölnyi magasságu keresztet készített, mellyet Németországba fognak hozni, és az anhalt-kötheni hercegségben kebelezett Schwedenstein helységben a' Gusztáv Adolf emlékére állítandanak fel.

Perzsia.

(Commerce) Teheranból mart. 8ról érkezett levelek hirdetik a' francia követségnek ezen fővárosba lett megérkezését. Sercey gróf minden rangjához képesti tisztelet adásokkal fogadtatott; 12,000 legénység jöve elébe. Mart. 8kán a' Shah Ispahanban mulatott hová Sercey grófnak czélja volt utazni.

China.

A' Journal des Debats szerk. azt állítja a' China és Anglia közti mákonyczivódásra nézve, hogy Anglia részéről több min 50 millióm forog szóban kárpotlásul az elvett mákonyért, vagy elégtétel a' sértésért; Keletindianak csaknem egész, Anglia jövedelmének pedig 1/6 részét érdekli az. Azt is jelenti a' szerk. a' chinai császár nem azért akar véget vetni a' mákonykereskedésnek mintha jobbágyait a' megmérgeztetés ellen óvni akarná, hanem az ezüst kivitelét akadályozni, mellyel a' mákony többnyire fiztetetik. Ez előtt főképp théáért milliók vándorlottak az angol pénzből Chinába, most már a' mákony bevitele felülmulja azt, és csak 1836-tól 1837ig kivitt e' cikk 1700,000 font sterling ezüstöt Chinából.

A' Cantonból érkező hírek mindég roszaok sőt roszabbak mint valaha. Elkobozzák az amerikai 's dán lobogó alatt vitorlázó angol hajókat, és meg vagynak kérve az amerikai 's dán consulok, hogy ne engedjék az angolokat lobogóik alatt evezni, sőt ilyen hajókat minapában is elkoboztak, mivel angol teher vala rajtok. Azon chinai tengeri tiszték, kik a' Volage és Hyacinth angol hajókkal öszveütköztek dicséretet 's jutalmat nyertek a' császártól. A' China ellen küldendő angol flottát Singapurba april elejére várták. A' mákonykereskedőkön 's az újságírókon kívül, kiknek ez érdekében fekszik, egyéb minden a' chinai háboru ellen nyilatkozik.

A' Singapore Free Preesz következő adatokat közöl: Januar 5kén érkezett egy császári határozat, melly minden chinávali kereskedést tüstént és örökre eltilt, az angol Hyacinth és Volage hajók által elkezdett ellenségeskedések következtében; az angolokat törvénytapodóknak nyilvánítja, és akármely más népet is, melly portékáit kivinni merészlené, a' legkeményebb büntetéssel fenyeget. Ez utóbbi fenyegetés következtében jelenleg két angol árukkal terhelt dániai — vagy legalább dán lobogó alatt evező — hajók vétettek 's koboztattak el Whampoa mellett. — Egy más császári edictum dicsérettel halmozza a' vitézséget, mellyet Kwan admiral és legénysége a' Dshumpti mellett (nov. 3.) történt tengeri harcban mutattak; „Hol — így szól az edictum — ez öreg vitéz épen olly bizon, mint vakmerően támaszkodék dzsunke-ja árbocháoz, vitézül szembeszálván az ütközet alatt az ellenség tüzével,“ ha még öt más ütközetben olly vitéz 's szerencsés leend Kwan, — minden tisztjeivel együtt hat fokkal fog rangjában fölebb emeltetni. — Gribble (kereskedő) ur jan. 14kén bocsátatott el cantoni fogóságából, 's visszajöttéig a' Volage és Hyacinth ostromzár alatt tartandják Boccat. Nagyon szembetünő, hogy a' nyilvános háboru ellenére is a' császári biztos ezen fregattok mindkettejének marhahúst, főzeleket és szentet küldé ajándékban, mit azonban el nem fogadtak. Smith és Elliot urak egy Dszumpti melletti tengerparti sétányukban a' chinai katonák által megtámadtattak, 's csak sebes futásuk — 's egy angol naszad ágyuinak hirteleni segélye által menekedhetek meg az üldözéstől.

Gabonaár. Vidéki városink piaczin: pozsonyi mérője váltó garas.

	1 buza	kétszer	roza	árpa	zab	kukuricza	küles
Maj. 7. Ungvár	124-120	114-110	93-90	88-84	46-44	89-85	170
„ 9. Baja	97-90	87-80	80	55	41	80	67
„ 9. Kőrömez	—	—	120-112	100-90	54-50	—	—
„ 9. Pécs	98-95	95-88	83-80	65	51	90	—
„ 12. Debreczen	95-90	84-80	70	50	42-40	70-68	8-75
„ 13. Miskólcz	100-93	85-80	80-73	52-50	33-30	62-60	150
„ 14. Mosony	144-115	110-103	112-106	80-72	62-57	102-98	—
„ 15. Temesvár	106-97	85	—	—	43	74	—
„ 15. Komárom	121-117	112-105	—	—	55-53	—	—
„ 22. Pest pestim.	185-160	144-140	136-130	105-95	84-80	142-135	—